

RIIHIMÄEN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN PERUSTELUT

Johdanto

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan kunta voi antaa ympäristönsuojelulain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä, jotka koskevat muuta kuin ympäristönsuojelulain nojalla luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa taikka 31, 120 tai 136 §:n mukaista ilmoitusvelvollista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuva haittoja. Kunnan ympäristönsuojelumääräykset perustuvat ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti. Ympäristönsuojelulaissa on lueteltu ne asiat, joista kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa. Määräykset täydentävät osaltaan lakia ja se nojalla annettuja asetuksia.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia säädöksiä ovat mm. jätehuoltomääräykset ja rakennusjärjestys. Myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa on pyritty siihen, ettei ristiriitaisuuksia eri kunnallisten määräysten suhteen tulisi.

1. LUKU	YLEISET MÄÄRÄYKSET	3
1 §	Tavoite.....	3
2 §	Määräysten antaminen ja valvonta.....	3
3 §	Määräysten soveltaminen	4
4 §	Suhde muihin määräyksiin	4
5 §	Määritelmät.....	5
2. LUKU	JÄTEVEDET	6
6 §	Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella	6
7 §	Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto.....	8
8 §	Mattojen ja tekstiilien pesu	8
9 §	Hulevesien ja työmaavesien käsittely.....	9
10 §	Lumen vastaanottopaikat.....	9
3. LUKU	PÄÄSTÖT ILMAAN	10
11 §	Savukaasupäästöt	10
12 §	Rakennus-, kunnostus- ja puhtaanapitotyöt	10
4. LUKU	MELU JA TÄRINÄ.....	10
13 §	Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotilassa.....	11
14 §	Yleistötilaisuudet.....	11
15 §	Rakennus- ja purkutyöt	11
16 §	Melua aiheuttavat koneet ja laitteet.....	12
17 §	Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta edellyttävät toiminnot ja tapahtumat.....	12
18 §	Tiedottaminen.....	13
5. LUKU	JÄTTEET	13
19 §	Lietteen, lannan ja virtsan käyttö.....	13
20 §	Käymäläjäte	14
21 §	Eräiden jätteiden kertaluonteinen hyödyntäminen maarakentamisessa	14
6. LUKU	KEMIKAALIT JA POLTTONESTEET.....	15
22 §	Vaarallisten kemikaalien varastointi	15
23 §	Polttonesteiden varastointi ja jakelu jakelupisteissä	15
24 §	Työmaasäiliöt	16
25 §	Lämmitysöljysäiliöiden sijoittaminen ja käytöstä poistaminen.....	16
26 §	Säiliöiden tarkastus ja pinnoitus	17
27 §	Suolan käytön rajoitukset.....	18
7. LUKU	MAALÄMPÖJÄRJESTELMÄT	18
28 §	Maalämpöjärjestelmän rakentaminen ja sijoittaminen	18
8. LUKU	MUUT MÄÄRÄYKSET	19
29 §	Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä.....	19
30 §	Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset.....	19
31 §	Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo.....	19

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Tavoite

Ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) täytäntöön panemiseksi, joten niiden tulee perustua lain säännöksiin tai sen nojalla annettujen säädösten konkretisointiin ympäristön suojelemiseksi paikallisesti.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat kuntakohtaiset ja paikallisista olosuhteista johtuvia ja ne koskevat muuta kuin luvan- tai ilmoituksenvaraista toimintaa tai puolustusvoimien toimintaa. Määräykset täydentävät osaltaan lakia ja sen nojalla annettuja asetuksia. Määräysten pitää kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muuten säädellä.

Ympäristönsuojelulain 202 §:n §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea:

- 1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
- 2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
- 3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
- 4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
- 5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
- 6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä
- 7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Ympäristönsuojelumääräyksillä ehkäistään ja vähennetään ympäristön pilaantumista. Ympäristön pilaantuminen on määritelty ympäristönsuojelulaissa (5 §), ja sillä tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista, ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä, ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle tai muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

2 § Määräysten antaminen ja valvonta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 202 §:n mukaan määräykset antaa kunta. Riihimäen kaupungin hallintosäännön mukaan ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontajaosto päättää kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä.

Ympäristönsuojelulain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka tehtävät kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan hoitaa kunnan määräämä toimielin. Riihimäen kaupungin hallintosäännön mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontajaosto.

Ympäristönsuojelulain 22 §:n 2 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää sille ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua toimivaltaa, lukuun ottamatta hallintopakon käyttämistä, viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa säädetään. Kuntien ympäristöhallintolain 7 §:n mukaan kunnanvaltuusto voi antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeuden siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa erikseen toisin säädetä. Viranhaltijalla, jolle siirretään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia tehtäviä, tulee olla tehtävän edellyttämä pätevyys.

3 § Määräysten soveltaminen

Ympäristönsuojelulain 1 luvussa 'Yleiset säännökset' ja 2 luvussa 'Yleiset velvollisuudet, periaatteet ja kiellot' on säädetty mm. lain tarkoitus, soveltamisala, määritelmät, yleiset periaatteet ja velvollisuudet sekä kiellot. Lain 2 luvun 9 §:ssä on annettu valtioneuvostolle oikeus antaa asetuksella tarpeellisia säädöksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Koska valtioneuvoston antamat ympäristönsuojelua koskevat asetukset ovat usein yleisluontoisia, on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräyksillä tarkennetaan yleisesti hyväksyttäviä velvoitteita tarpeettoman haitan ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelumääräys syrjäytyy, jos myöhemmin annetaan ylemmänasteinen normi samasta asiasta. Määräystä ei saa antaa myöskään siten, että se on ristiriidassa jo olemassa olevan ylemmänasteisen normin kanssa. Määräyksillä ei siten voida lieventää esimerkiksi ilman- tai vesiensuojelun asetettuja päästönormeja ja toisaalta niiden paikalliselle kiristämiseksi on osoitettava riittävät paikallisista olosuhteista johtuvat perusteet. Myöskään esimerkiksi kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukainen puhtaanapitovelvollisuus ei estä antamasta määräyksiä ankarammasta velvollisuudesta katujen pölyämisen vähentämiseksi säädösten soveltamisalan erilaisuuden vuoksi.

Määräykset koskevat perusosiltaan koko kuntaa. Tietyille erityisalueille, jotka on määritelty määräysten 5 §:ssä, voidaan antaa erityisiä määräyksiä.

4 § Suhde muihin määräyksiin

Määräyksiä voidaan antaa vain muusta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisista tai ilmoitusvelvollisista toimista, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja torjuntaa koskevat määräykset annetaan ko. luvassa tai ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä. Määräysten tulee kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muutoin säädellä. Määräykset eivät voi myöskään koskea puolustusvoimien toimintaa.

Ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia kunnallisia sääntöjä ovat jätehuoltomääräykset, rakennusjärjestykset ja terveydensuojelujärjestykset. Myös kaavamääräykset voivat koskea ympäristönsuojelua.

Ympäristönsuojelumääräykset ovat säädöshierarkkisesti samantasoisia muiden kunnallisten määräysten kanssa. Koska ympäristönsuojelumääräykset annetaan ympäristönsuojelullisin perustein, tulee niissä mahdollisesti annettua parempaan ympäristönsuojelulliseen tulokseen tai tasoon johtavaa määräystä noudattaa vaikka samasta asiasta olisikin määrätty muussa kunnallisessa määräyksessä.

Ympäristönsuojelumääräykset sitovat yksityisten henkilöiden, yritysten ja yhteisöjen ohella myös viranomaisia. Kunnan muiden viranomaisten tulee lupa-asiaa ratkaistessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon mitä ko. asiasta on ympäristönsuojelumääräyksillä säädetty. Esimerkiksi rakennusluvassa ei voida hyväksyä ympäristönsuojelulliselta toteutukseltaan tai tasoltaan huonompaa jätevesien käsittelymenetelmää kiinteistölle, kuin ympäristönsuojelumääräyksissä on edellytetty. Vastaavasti esimerkiksi jonkun yleisöapahtuman järjestämistä kunnan hallinnassa olevalla yleisellä alueella koskevassa alueen käyttösopimuksessa ei voida sopia meluntorjunnan osalta ympäristönsuojelumääräyksissä edellytetyistä käyttöajoista poikkeamisista. Myös kaavoituksen yhteydessä tulee kaavamääräykset sovittaa ympäristönsuojelumääräyksiin siten, ettei niiden välillä ole ristiriitaisuuksia.

5 § Määritelmät

Ympäristönsuojelulain perusteella annettavat valtioneuvoston tai ympäristöministeriön ympäristönsuojelua koskevat asetukset ovat usein yleisluontoisia. Tämän vuoksi on perusteltua antaa niitä täydentäviä ja käytännön tilanteita selventäviä paikallisia yleisiä määräyksiä, joissa voidaan mahdollisimman hyvin ottaa myös huomioon paikalliset olosuhteet ja esimerkiksi ympäristönsuojelullisesti arvokkaat tai erityishuomiota vaativat alueet ja kohteet.

Ympäristönsuojelun ja ympäristön pilaantumisen ehkäisyn, poistamisen ja vähentämisen kannalta keskeisimmät olosuhteet ja alueet Riihimäellä ovat seuraavat:

Pohjavesialueet, joilla tarkoitetaan samoja alueita kuin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päättänyt. Pohjavesialuetta ja pohjaveden muodostumisaluetta koskevat määritelmät vastaavat ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10a ja 10 b §:n ja valtioneuvoston asetuksen vesienhoidon järjestämisestä 1040/2006 8a ja 8c §:n määritelmiä.

Pohjavesialue on hydrogeologisesti määritetty alue, jossa pohjavettä johtavien maaperäkerrosten päällä on riittävän tiiviit pohjavettä suojaavat maakerrokset tai jossa pohjavettä johtavat maakerrokset päättyvät kallioon tai vettä huonosti johtavaan maaperään. Jos vettä johtavat kerrokset sijaitsevat tiiviiden maakerrosten suojaamina, pohjavesialueen rajalla osoitetaan alue, jossa pohjavettä kertyy tai pohjavesi virtaa ja jolla on merkitystä pohjaveden suojelulle ja vedenhankinnalle. Raja voidaan myös määrittää maastossa helposti havaittavaan kohtaan ottaen huomioon alueen hydrogeologiset olosuhteet.

Pohjaveden muodostumisalue on pohjavesialueen osa, jossa pohjavettä muodostuu karkeampirakeisesta maaperästä johtuen. Pohjaveden muodostumisalue on esitetty pohjavesialuekartoissa sisemmällä rajaviivalla. Muodostumisalueella maakerrokset ovat hyvin vettä johtavia ja alueen maaperä mahdollistaa veden merkittävän imeytymisen pohjavedeksi. Muodostumisalueeseen kuuluvat lisäksi sellaiset pohjavesialueen osat, jotka lisäävät olennaisesti pohjavesimuodostuman pohjaveden määrää.

Pohjavesialueilta koskevilla määräyksillä on tarkoitus ehkäistä pohjaveden pilaantumista. Alueet on ohjeellisina merkitty liitekarttaan 1.

Rantavyöhyke, joilla tarkoitetaan lähinnä ranta-alueita, joilla on vesiensuojelun tai vedenoton kannalta tarpeen antaa määräyksiä esimerkiksi jätevesien haittavaikutusten ehkäisemiseksi. Näissä määräyksissä rantavyöhykkeellä tarkoitetaan järveen, lampeen, jokeen tai muuhun luonnolliseen vesialueeseen sekä tekojärveen, kanavaan ja muuhun vastaavaan vesialueeseen rajoittuvaa maa-aluetta, joka ulottuu 100 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

tulvavaara-alue, jolla tarkoitetaan kerran sadassa vuodessa tapahtuvaa tulvaa. ELY-keskuksien arvioiden perusteella Suomeen on nimetty 21 merkittävää tulvariskialuetta. Hämeen ELY-keskuksen alueella merkittäväksi tulvariskialueeksi on nimetty Riihimäen kaupungin keskusta. Tulva-alueista on laadittu tulvakarttoja, joissa esitetään tulvavaara-alue eri tulvan todennäköisyyksillä. Ympäristöhallinnon tulvavaarakarttojen perusteella nähdään, mitkä alueet ovat tulvavaarassa erisuuruisilla tulvilla.

www.ymparisto.fi/tulvakartat

Edellä mainituille alueille on yleensä perusteltua antaa koko kunnan aluetta koskevia määräyksiä tarkempia ja yksityiskohtaisempia määräyksiä, joilla ehkäistään ympäristönsuojelulain 5 §:ssä määriteltyä ympäristön pilaantumista sekä turvataan ympäristönsuojelulain 16, 17 ja 18 §:ien pilaamiskieltojen toteutuminen.

2. LUKU JÄTEVEDET

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentin 1 kohdan perustelujen mukaan määräyksiä voidaan antaa toimista, rajoituksista ja rakennelmista, joilla ehkäistään päästöjä ja niiden haitallisia vaikutuksia. Määräykset voivat koskea jätevesien puhdistusmenetelmiä tai etäisyysvaatimuksia tietyn vesistön ranta-alueella, kiinteän polttoaineen käyttöä määrätyillä alueilla, ajoneuvojen pesun rajoittamista tietyillä alueilla ja öljynerotuskaivojen edellyttämistä pesupaikoilla sekä muita vastaavantapaisia seikkoja. Edelleen perustelujen mukaan ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan yksilöidä alueellisesti talousjätevesien puhdistusvaatimuksia.

6 § Talousjätevesien käsittely viemäriverkostojen ulkopuolella

Ympäristönsuojelulain 16 luvussa ja valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (ns. hajajätevesiasetus VNA 157/2017) säädetään talousjätevesien käsittelystä ja johtamisesta sekä puhdistusvaatimuksista.

Ympäristönsuojelulain 155 §:ssä määrätään jätevesien yleinen puhdistamisvelvollisuus. Sen mukaan, jos kiinteistöä ei ole liitetty viemäriverkoston eikä toimintaan tarvita ympäristölupaa, jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Talousjätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista maahan, vesistöön taikka ojaan, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon. Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Tällaisia ns. ”harmaita pesuvesiä” voidaan katsoa syntyvän vähäisiä määriä mm. silloin, kun kiinteistöä ei ole liitetty vesijohtoon ja käyttövesi kannetaan tai kiinteistö muutoin on veden käytön kannalta varustelultaan vaatimaton.

Etäisyysvaatimuksien perusteet ovat ensisijaisesti vesiensuojelullisia ja toisaalta niillä voidaan ehkäistä muuta ympäristönsuojelulain 5 §:ssa määriteltyä pilaantumista, esimerkiksi hajuhaittoja. Vähimmäissuojaetäisyyden arvioinnissa on otettava huomioon mm. jäteveden määrä ja laatu, maaston kaltevuus, raekoko sekä pohjavesiolosuhteet.

Yksittäistapauksessa ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää poikkeuksen suojaetäisyysvaatimuksista. Poikkeaminen voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun jäteveden määrä on vähäinen tai maaston kaltevuudesta johtuen pilaantumisvaaraa ei aiheudu. Poikkeus käsitellään noudattaen hallintomenettelyä, jolloin esimerkiksi naapureita on tarpeen mukaan kuultava.

Puhdistamattomien jätevesien huuhtoutuminen tulvan aikana suoraan vesistöön tulee estää. Tulvan aikana jätevesijärjestelmät eivät toimi suunnitellusti, ja niistä saattaa päästä puhdistamatonta jätevettä suoraan vesistöön. Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Vesikäymälän rakentamisen rajoittamisen tarkoituksena on estää vesikäymälän rakentaminen paikkoihin, joissa jätevesisäiliöiden tyhjentäminen ja jäteveden tai lietteen toimittaminen asianmukaiseen käsittelyyn ei ole mahdollista.

Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Jo pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on pilaantumiskiellon vastaista. Koska ympäristönsuojelumääräysten liitekartassa osoitetuilla pohjavesialueilla saattaa aiheutua pohjaveden pilaantumista, on perusteltua kieltää 1 luokan pohjavesialueilla jätevesien johtaminen maastoon tai imeyttäminen maaperään.

Jäteveden maahan imeyttämällä tarkoitetaan jäteveden käsittelyjärjestelmässä esikäsitellyn jäteveden imeyttämistä maaperään puhdistumaan ennen sen kulkeutumista pohjaveteen. Jäteveden maastoon johtamisella tarkoitetaan jäteveden käsittelyjärjestelmässä puhdistetun jäteveden johtamista ympäristöön, esimerkiksi ojaan.

Rantavyöhykkeillä talousjätevesienkäsittelyltä vaaditaan perustason puhdistusvaatimusta parempaa tasoa vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Rantavyöhykkeellä käymäläjätevesien johtaminen maastoon tai maahan imeyttäminen saattaa aiheuttaa vastaavanlaista pilaantumista kuin niiden johtaminen suoraan vesistöön, jolloin yleensä edellytyksenä on ympäristöluvan hakeminen. Ympäristönsuojelulain 5 §:ssä määritellyn pilaantumisen ehkäisemiseksi on ranta-alueella perusteltua kieltää käymäläjätevesien johtaminen maastoon tai maahan imeyttäminen. Kun ranta-alueella muut talousjätevedet kuin käymäläjätevedet puhdistetaan ympäristönsuojelulainsäädännön edellyttämällä tavalla, ei niiden maastoon johtamisen tai maahan imeyttämisen voida katsoa aiheuttavan pilaantumista.

Ympäristönsuojelumääräyksiä annettaessa voidaan ottaa huomioon myös asumiseen rinnastettavien muiden haja-asutuksen jätevesisäädösten piirissä olevien toimintojen jätevesien käsittelylle asetettavat vaatimukset. Tällaisia ovat esimerkiksi sellaiset viemäriverkostojen ulkopuolella sijaitsevat oppilaitosten, matkailupalveluiden tai muun elinkeinotoiminnan puhdistamot, jotka jäävät ympäristölupakynnyksen alle. Käsiteltävien jätevesien määrä on tällaisilla puhdistamoilla tyypillisesti suurempia kuin tavallisella asuinkiinteistöllä, minkä vuoksi voi olla perusteltua edellyttää tapauskohtaisesti tehokkaampaa jätevesien käsittelyä ja seurantaa.

Kiinteistön haltijan kirjanpitovelvollisuus perustuu ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaiseen yleiseen selvilläolovelvollisuuteen. Kirjanpitovelvollisuudesta säädetään myös jätehuoltomääräyksissä. Käytännössä kirjanpidolla tarkoitetaan lähinnä laitteistojen huolto- ja säiliötyhjennyslaskujen sekä mahdollisten näytteenottotulosten säilyttämistä. Yleensä kyseisistä laskuista selviää myös muut kohdassa edellytetyt tiedot.

7 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesu ja huolto

Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja vastaavien laitteiden pesusta saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa naapureille. Yleiset katu- ja tiealueet on hulevesiviemäroity niin, että viemärit purkavat vedet lähiympäristöön puhdistamattomina. Hulevesiviemäriin johdetut pesuaineet kuormittavat pinta- ja pohjavesiä. Yleisessä käytössä olevilla alueilla ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu on syytä kieltää, koska pesutoiminta esimerkiksi puisto- tai virkistysalueilla saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa vähentämällä yleistä viihtyisyyttä ja virkistyskäyttöön soveltumista.

Pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja laitteiden pesu, jos jätevedet pääsevät imeytymään maahan, aiheuttavat aina pohjaveden pilaantumisvaaraa, joten pesun kieltäminen pohjaveden muodostumisalueella muualla kuin tähän tarkoitukseen erikseen rakennetuilla, viemäroidyillä paikoilla on ympäristön pilaantumisen vaaran vuoksi perusteltua.

Pesu liuotinpesuaineilla saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa viemärlaitoksen toiminnalle. Tämän vuoksi on perusteltua kieltää liuotinpohjaisten pesuaineiden käyttö muualla kuin tähän tarkoitukseen rakennetulla pesupaikalla, josta kaikki jätevedet johdetaan esikäsittelyn jälkeen jätevesiviemäriin.

Ammattimainen tai muutoin laajamittainen pesutoiminta kiinteistöllä suoritetaan yleensä painepesulaiteilla ja liuotinpohjaisilla pesuaineilla, ja siitä syntyy huomattavan paljon jätevesiä, joiden johtaminen ympäristöön tulisi aiheuttamaan mitä ilmeisimmin jäteveden määrän ja laadun vuoksi ympäristön pilaantumista. Tämän vuoksi on perusteltua vaatia laajamittaiselta pesutoiminnalta tarkoitusta varten rakennettua pesupaikkaa, josta kaikki jätevedet johdetaan esikäsittelyn jälkeen jätevesiviemäriin tai esimerkiksi umpikaivon haja-asutusalueella. Pesutoiminta voidaan katsoa ammattimaiseksi, mikäli se täyttää yritys- tai ansiotoiminnan tunnusmerkit. Laajamittainen pesutoiminta voi olla myös muunlaista kuin ammattimaista. Tällaiseksi voidaan katsoa esimerkiksi useiden kuorma-autojen toistuva peseminen.

Mikäli jätevedet pääsevät valumaan vesistöön suoraan tai sadevesiviemärin kautta, aiheutuu vesistölle pilaantumisriski. Veneiden pesu vedellä on kuitenkin sallittua vesistössä.

8 § Mattojen ja tekstiilien pesu

Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien tavaroiden pesu vesistössä tai siten, että pesuvedet pääsevät puhdistamattomina vesistöön, aiheuttaa ylimääräistä vesistön kuormitusta ja siten myös ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pesu- ja lika-aineita sisältävien jätevesien pääseminen puhdistamatta vesistöön aiheuttaa mm. vesistöjen rehevöitymistä ja vesistön virkistyskäyttöarvon laskemista.

9 § Hulevesien ja työmaavesien käsittely

Hulevedellä tarkoitetaan maan pinnalta, rakennuksen katolta tai muilta vastaavilta pinnoilta pois johdettavaa sade- tai sulamisvettä sekä perustusten kuivatusvettä. Varasto- ja vastaavilla alueilta tuleva hulevesi sisältää ravinteiden ja epäpuhtauksien lisäksi usein myös haitallisia aineita, joiden pääsyä ympäristöön erityisesti onnettomuustilanteissa voidaan rajoittaa sulkuventtiilikaivolla. Määräyksellä vähennetään hulevesistä aiheutuvaa vesistökuormitusta ja suojellaan pohjaveden laatua.

Työmaavesillä tarkoitetaan työmailla muodostuvia vesiä tai lietettä. Työmaalla puolestaan tarkoitetaan rakennus- tai saneeraustyömaita, joissa kaivetaan maata, louhitaan tai porataan kiviainesta tai kunnostetaan rakennusten julkisivuja tai muita ulkopintoja. Tällaisia työmaita ovat esimerkiksi: maanrakennustyömaat (esim. rakennusten rakentamista tai viherrakentamista edeltävä maankaivu), louhintatyömaat (maalämpökaivotyömaat, kuten tunnelien, kellarien yms. rakentamista edeltävä louhinta), maalämpökaivotyömaat, katutyömaat (esim. kunnallistekniikan asentamista edeltävä maankaivu), pilaantuneiden maiden työmaat (pilaantuneiden maiden pois kaivaminen) ja julkisivutyömaat (rakennusten ulkopintojen pesu, hiekkapuhallus ja kunnostus).

Vesistöön, ojiin tai hulevesiviemäriin johdettavan ja maahan imeytettävän työmaaveden tulee olla laadultaan sellaista, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai haittaa rakennetulle ympäristölle ja sen rakenteille, kuten hulevesiviemärien tukkeutumista tai syöpymistä. Vesistöön johdettavan työmaaveden laadun tulee vastata tai olla puhtaampaa kuin purkuvesistön laatu.

Tarvittaessa poistettavan veden laatu pitää selvittää näytteenotoin ja laboratorioanalysein, sillä työmaavesien mahdollisesti sisältämät haitalliset ainesosat voivat olla haitallisia purkuvesistön laadulle ja sen eliöstölle, viemäreille, kaivoille, pumppaamoille, jätevedenpuhdistamolle, kaduille, pihuille, puistoille ym. ympäristölle ja sen rakenteille. Edellä mainittuja haitta-aineita tai ominaisuuksia työmaavesissä ovat esimerkiksi kiintoaineen suuri määrä, veden emäksisyys tai happamuus, veden korkea lämpötila, ravinteet (typpi, fosfori), raskasmetallit, mineraaliöljyt, ym. kemialliset yhdisteet.

10 § Lumen vastaanottoaikat

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja vastaa vaikutuksien ennaltaehkäisystä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi (YSL 7 §). Katu-, tie-, piha- ja muilta toiminta-alueilta poistettu lumi saattaa sisältää sellaisia epäpuhtauksia, että niistä voi aiheutua ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja roskaantumista. Roskaantumisen aiheuttaja tai kiinteistön haltija on velvollinen puhdistamaan roskaantuneen alueen siten kuin jätelaissa (646/2011) säädetään.

Pohjaveden ja vesien suojelun tai vedenhankinnan kannalta tärkeän vesistön pilaantumisen riskin vuoksi on perusteltua kieltää lumen vastaanottoaikkojen sijoittaminen pohjavesialueelle ja rantavyöhykkeelle.

3. LUKU PÄÄSTÖT ILMAAN

11 § Savukaasupäästöt

Jätteiden poltosta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Asiayhteyden vuoksi tämä todetaan ympäristönsuojelumääräyksissä.

Savukaasujen mukana ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet ja haju saattavat heikentää ympäristön viihtyisyyttä ja terveydellistä laatua. Polttaminen on tehtävä hallitusti niin, että siitä ei aiheudu kohtuutonta naapuruushaittaa. Polttaminen tulee tehdä niin, että tulisijan säädöillä taataan se, että palaminen saa riittävästi ilmaa. Etenkin niin sanottu kitupolttaminen sekä tuoreen ja märän puun poltto aiheuttavat savuhaittoja. Ympäristönsuojelulain lisäksi naapuruussuhdelainsäädännön (laki eräistä naapuruussuhteista 26/1920) säädetään tarkemmin naapurille aiheutuvasta haitasta.

Pelastuslaitokselle voidaan hakemuksesta myöntää poikkeus rakennusten polttokiellosta, mikäli se on harjoitustoiminnan kannalta välttämätöntä ja polttamisesta sekä sammutusjätevesistä ei aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

12 § Rakennus-, kunnostus- ja puhtaanapitotyöt

Määräyksessä mainituista rakennus-, kunnostus- ja purkutoimenpiteistä saattaa syntyä melua, hajua tai pölyä taikka muuta näihin verrattavaa rasitusta ympäristölle, joka voi tietyissä olosuhteissa aiheuttaa ympäristön pilaantumisen vaaraa kohteen läheisyydessä. Rakennusmateriaalit saattavat myös sisältää haitallisia aineita, joiden päätyminen ympäristöön on ehkäistävä. Ennakoon toteutetuilla riittäväillä suojaustoimenpiteillä voidaan haitallisten vaikutusten leviäminen ehkäistä tai vähentää leviämistä merkittävästi. Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja lähialueen asukkaat osaat ennalta varautua toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin.

Erityisesti keväisin katu- ja tiealueiden puhdistamisen yhteydessä nousee ilmaan leijuvaa pölyä, jonka pitoisuudet saattavat varsinkin kaupungin keskusta-alueella ylittää valtioneuvoston ilmanlaadulle asettamat ohjearvot. Leijuvasta pölystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ja terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi on katujen kunnossa- ja puhtaanapitotoimenpiteet suoritettava siten, että haitat ovat mahdollisimman pieniä.

Puhaltimen käyttö hiekoitushiekan siirtelyssä ja poistossa aiheuttaa erityisen paljon pölyämistä, joten ympäristön pilaantumisen ja terveyshaitan ehkäisemiseksi puhaltimen käyttö hiekoitushiekan poistossa on syytä kieltää. Kevätkuukausien aikana ilmanlaatu on huono muutenkin hiekoitushiekan pölyämisen vuoksi.

4. LUKU MELU JA TÄRINÄ

Ympäristönsuojelulain 202 §:n 2 momentin 2 kohdan perustelujen mukaan erilaisia yleisiä määräyksiä voidaan antaa tilapäisen erityisen häiritsevän melun tai tärinän torjunnasta. Määräykset voivat koskea esimerkiksi konserttien järjestämistä kaupunkien keskusta-alueilla, katutöitä, sähköisten äänenvahvistimien käyttöä ja muita vastaavia toimia. Käytännössä määräykset voidaan rajoittaa koskemaan poikkeuksellisia kellonaikoja. Määräyksiä voidaan antaa myös esimerkiksi melua aiheuttavien töiden tiedottamisesta haittaa mahdollisesti kärsiville.

Valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (VNP 993/1992) mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7.00-22.00) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22.00-7.00) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja.

Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Metelöimisestä säädetään erikseen järjestyslain (612/2003) 2 luvussa (Järjestyksen ja turvallisuuden vaarantaminen sekä häiriön aiheuttaminen).

13 § Äänentoistolaitteiden käyttö ulkotilassa

Erityisen häiritsevä melu saattaa heikentää ympäristön viihtyisyyttä ja terveydellistä laatua. Etenkin yöaikaista melua voidaan pitää naapuruston kannalta häiritseväenä, minkä vuoksi on perusteltua kieltää taajaan rakennetulla alueella äänentoistolaitteiden ja äänenvahvistimien häiritsevä käyttö yöaikaan klo 22.00-7.00.

Sairaalat, terveyskeskukset, vanhainkodit, päiväkodit tai muut vastaavat kohteet ovat melulle erityisen herkkiä kohteita, minkä vuoksi niitä tulee suojata myös päiväaikaiselta häiritsevältä melulta.

14 § Yleistötilaisuudet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Yleistötilaisuuksista ei katsota aiheutuvan erityisen häiritsevää melua, mikäli tapahtuma järjestetään niille tarkoitetuilla tapahtumapaikoilla klo 7.00-22.00. Yöaikaisista tai useamman päivän kestävästä tapahtumista voi aiheutua kohtuutonta räsitusta naapurustolle. Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee huolehtia ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi. Äänentoistolaitteiden suuntaamisella ja säätämällä voidaan vähentää naapurustolle aiheutuvaa haittaa.

Jätehuoltosuunnitelman laatimisesta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Asiayhteyden vuoksi tämä todetaan ympäristönsuojelumääräyksissä.

15 § Rakennus- ja purkutyöt

Rakennus- ja purkutyöstä ei katsota aiheutuvan erityisen häiritsevää melua, mikäli meluisimmat työvaiheet suoritetaan klo 7.00-18.00. Yöaikaan tehtävästä rakentamisesta voi aiheutua kohtuutonta räsitusta naapurustolle ja terveyshaittaa. Yksityishenkilöille aikarajoitus on lievempi, koska työ joudutaan tekemään usein yksityishenkilön tavanomaisen työajan ulkopuolella. Määräys koskee vain ulkotiloissa tapahtuvaa rakennus- ja purkutyötä.

16 § Melua aiheuttavat koneet ja laitteet

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee huolehtia ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemisestä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi.

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavien koneiden ja laitteiden, kuten esimerkiksi iskuvasaran, sirkkelin, kulmahiomakoneen, hiekkapuhaltimen, lehtipuhaltimen tai moottorisahan yöaikaisen käyttämisen voidaan katsoa aiheuttavan naapuruston kannalta kohtuutonta meluhaittaa, minkä vuoksi niiden yöaikainen käyttäminen on perusteltua kieltää.

Kunnossa- ja puhtaanapitotyö kuten esimerkiksi jätteen keräily on asutuksen läheisyydessä suoritettava siten, että asukkaille ei aiheudu tarpeetonta meluhaittaa ja asukkaiden yörauha häiriintyy mahdollisimman vähän.

Poikkeus kiellosta voidaan tehdä kiinteistöjen talvikunnossapidon tai maatalouselinkeinon, liikenneväylien ja yhdyskuntateknisten laitteiden kunnossapitotöiden osalta. Perustellusta syystä voitaisiin em. töitä tehdä myös yöaikaan.

17 § Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista ilmoitusta edellyttävät toiminnot ja tapahtumat

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan kunta voi antamalla yleisiä määräyksiä samalla määrätä, ettei erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tapahtumasta tai työstä tarvitsisi tehdä ilmoitusta. Kunta voi näin rajata ilmoitusvelvollisuuden koskemaan vain merkityksellistä haittaa aiheuttaviin tapahtumiin ja töihin. Vaikka määräykset voivat koskea vain muita kuin luvan- tai ilmoituksenvaraisia toimintoja, niiden noudattaminen voi silti tosiasiallisesti vähentää tarvetta soveltaa lain lupa- ja ilmoitusmenettelyjä.

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Ilmoitusvelvollisuus syntyy, jos toiminnasta saattaa aiheutua melua, jonka on syytä olettaa olevan melun voimakkuuden, keston tai toistuvuuden vuoksi erityisen häiritsevää lähistöllä asuville, oleskeleville tai työskenteleville. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä yksityishenkilön talouteen liittyvästä toiminnasta.

Ilmoitusvelvollisuuden edellytykset eivät laissa ole tarkkarajaisesti määriteltäviä. Melun erityisen häiritsevyyden arviointi on tehtävä yksittäistapauksissa erikseen, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Äänenvahvistimien käytölle, yleisötilaisuuksille, melua aiheuttaville toiminnoille sekä rakennus- ja purkutöille on edellä olevissa 13-16 §:issä määriteltä takarajat, joiden mukaan toimittaessa melun ei voida yleensä katsoa olevan erityisen häiritsevää, jonka vuoksi ilmoitusvelvollisuutta ei ole. Mikäli aikarajoista poiketaan, tulee toiminnasta tehdä ympäristönsuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus.

Ympäristönsuojelulain 118 §:ssä todetaan, että ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä tai toiminnan aloittamista kuitenkin viimeistään 30 vuorokautta ennen tätä ajankohtaa, jollei kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä määrätä tätä lyhyemmästä ajasta. Koska ilmoituksen käsitteleminen saattaa edellyttää ilmoitusta asian vireilläolosta ja asianosaisten kuulemista, tulee ympäristönsuojeluviranomaisella olla riittävä aika asian käsittelylle ja ilmoittamisen määräaika voidaan pitää perusteltuna.

Tilapäisen murskaamon osalta tulee huomioida myös muut tekijät, joiden vuoksi toiminta saattaa vaatia ympäristöluvan (toiminnan kesto yli 50 vuorokautta, sijoittuminen pohjavesialueelle, pölystä tai muusta häiriöstä aiheutuva kohtuuton naapuushaitta).

Räjäytys- ja louhintatyölle, lyöntipaalukselle tai muulle erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavalle työlle on määrätty aikarajat, joiden mukaan toimittaessa melun ei voida yleensä katsoa olevan erityisen häiritsevää.

18 § Tiedottaminen

Tiedottamisvelvollisuudesta on määrätty, jotta naapurit ja lähialueen asukkaat osaavat ennalta varautua toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuviin häiriöihin. Toiminnan aiheuttaman melun tiedotusvelvollisuus koskee 14-18 pykälissä mainittua toimintaa.

5. LUKU JÄTTEET

19 § Lietteen, lannan ja virtsan käyttö

Luvun määräyksillä on tarkoitus ehkäistä karjanlannan, -virtsan sekä puhdistamolietteen ja lieteseoksen levityksestä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista, joka voi ilmetä vesistön ja pohjaveden pilaantumisena tai muuna ympäristönsuojelulain 5 §:ssä tarkoitettuna pilaantumisena. Ympäristönsuojelulain 202 §:n 3 momentin 5 kohdan mukaan kunnassa voidaan määritellä ne alueet, joilla lannoitteiden, lannan ja maataloudessa ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä olisi rajoitettava.

Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä säädetty pohjaveden pilaamiskielto koskee myös lannan varastointia ja käsittelyä, joten lietelannan ja virtsan levittämisen kieltäminen pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella on perusteltua lietteen ja virtsan sisältämien mikrobien sekä huokoisen ja hyvin läpäisevän maaperän vuoksi.

Yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoissa syntyvä tai muu vastaavanlaatuinen liete tai siitä valmistettu lieteseos sisältää ravinteiden lisäksi mikrobeja, raskasmetalleja ja muita orgaanisia ja epäorgaanisia haitta-aineita, joista osa pidättyy maahan ja osa voi liueta edelleen pohjaveteen asti. Pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi puhdistamolietteen levittämisen kieltäminen pohjavesialueella on perusteltua

Yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoissa syntyvän tai muun vastaavanlaatuisen lietteen tai siitä valmistetun lieteseoksen käytöstä maanviljelyksessä säädetään muutoin valtioneuvoston jätelain nojalla antamassa päätöksessä puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä (VNp 282/1994). Lietteen tai lieteseoksen käsittelyssä, kuljetuksessa ja käytössä on noudatettava lisäksi mitä vesilaissa ja terveydensuojelulaissa tai niiden nojalla on säädetty tai määrätty. Jäteveden puhdistuksessa muodostuneista lietteistä kompostoimalla valmistettuja kompostituotteita säännellään lannoitevalmistelailalla (539/2006) ja maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä (24/2011).

Lannan varastoinnista, levittämisestä ja muusta käsittelystä annetaan tarkempia määräyksiä valtioneuvoston asetuksessa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (VNA 1250/2014). Asetuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannan sekä asetuksen 2 §:ssä tarkoitettujen muiden lannoitteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan.

Vesistöjen rehevöitymisen vähentämiseksi ja pilaantumisen estämiseksi on perusteltua määrätä suojavyöhykkeistä, joilla ei levitetä lietettä, lantaa tai virtsaa. Riihimäellä osa järvistä ja joista on rehevöitynyt ihmistoimintojen seurauksena, mistä johtuen on syytä jättää peltojen reunoille valtakunnallista määräästä laajemmat lannoittamattomat vyöhykkeet. Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2016-2021 mukaan mm. Punkanjoki on huonommassa kunnossa kuin mitä vesien- ja merenhoidon järjestämisestä säädettyssä laissa edellytetään. Lannoitteiden tarkoituksenmukaisella käytöllä pyritään vähentämään pelloilta kulkeutuvaa vesistökuormitusta.

20 § Käymäläjäte

Ulkokäymälästä tai käymäläjätteen kompostorista voi aiheutua vesistön rehevöitymistä tai mikrobiologista haittaa, mikäli ne sijoitetaan tulva-alueelle, liian lähelle vesistöä tai ojaa tai talousvesikaivoa. Huonosti hoidettuna niistä voi aiheutua myös naapurussuhdelaisissa kiellettyä kohtuutonta naapurushaittaa. Käymäläjäte sisältää runsaasti ravinteita, joiden pääsy vesistöön tulee rajata mahdollisimman vähäiseksi.

Lietteen omatoimisesta käsittelystä ja kuivakäymäläjätteen kompostoinnista määrätään myös jätehuoltomääräyksissä. Asiyhteyden vuoksi tämä todetaan ympäristönsuojelumääräyksissä.

21 § Eräiden jätteiden kertaluonteinen hyödyntäminen maarakentamisessa

Jätteeksi luokiteltua materiaalia on mahdollista hyödyntää vain, mikäli jäte on hyödynnettävissä maanrakennus- tai maanparannusaineena ja mikäli sen sijoittamisessa noudatetaan jätelain (646/2011) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) vaatimuksia. Ammattimainen tai laitostainen jätteenkäsittely ja jätteen hyödyntäminen vaativat aina ympäristöluvan tai valtioneuvoston ns. MARA-asetuksen (valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa, 591/2006) 6 §:n mukaisen ilmoituksen. Asetuksen mukaiset jätteen hyötykäyttöä koskevat ilmoitukset käsittelee Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Kunta voi mahdollistaa kunnallisten ympäristönsuojelumääräysten nojalla yksittäisen alle 500 tonnin puhtaan tarkoitukseen soveltuvan jäte-erän (esim. betoni- ja tiilimurskeen) hyödyntämisen maarakentamisessa. Määräys koskeekin pienimuotoista jätteen hyödyntämistä maarakentamisessa edellytettävää ilmoitusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Viranomaisen arvioi jätteen hyötykäytön kyseiseen kohteeseen ilmoituksen perusteella. Jätteiden hyötykäytöllä voidaan korvata neitseellisiä kiviaineksia maarakentamisessa. Hyödyntämisestä ei saa kuitenkaan aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maaperään sijoitettavien jätteiden tulee olla laadultaan ja koostumukseltaan tarkoitukseen soveltuvia. Tärkeillä pohjavesialueilla jätteen hyödyntäminen maarakentamisessa on kielletty ilman ympäristölupaa pohjaveden pilaantumisvaaran vuoksi.

Hyödyntämisen jälkeisellä selvitysvelvollisuudella mahdollistetaan jätteiden hyödyntämisen valvonta. Velvoite uudelle haltijalle annettavasta jätteen hyödyntämistä koskevasta ilmoituksesta perustuu ympäristönsuojelulain (527/2014) 139 §:än (selontekovelvollisuus maa-alueen luovutuksen yhteydessä).

Maisemaa muuttava maanrakennustyö (esim. läjittäminen, kaivaminen, täyttäminen, tasoittaminen) voi edellyttää tietyillä alueilla maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) maisematyölupaa tai muuta kyseisen lain 18 luvun mukaista lupaa.

6. LUKU KEMIKAALIT JA POLTTONESTEET

22 § Vaarallisten kemikaalien varastointi

Terveydelle ja ympäristölle vaaralliset kemikaalit on maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskin ja terveyshaitan ehkäisemiseksi säilytettävä asianmukaisissa säilytystiloissa, jolloin voidaan ehkäistä ympäristönsuojelulain 5, 16 ja 17 §:ssä tarkoitettu pilaantuminen. Kemikaalien varastoinnille on asetettu vaatimuksia, jotta ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen lisäksi vähennetään haittoja viemäriverkostolle ja jätevedenpuhdistamolle.

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Määräys ei koske kappalettavarojen myymälätiloja.

Asianmukainen varautuminen vahingon torjuntaan vähentää ympäristön pilaantumisen riskiä ja vahingon laajuutta, mikäli on nopeasti saatavilla riittävä määrä vahingon torjuntaan soveltuvaa imeytysainetta ja kalustoa.

23 § Polttonesteiden varastointi ja jakelu jakelupisteissä

Polttonesteen varastoinnista ja jakelusta voi aiheutua maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Määräys koskee jakelupisteitä, joissa säiliöiden yhteenlaskettu kokonaisuustilavuus on alle 10 m³ ja joiden toiminnasta ei katsota ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti toimittaessa aiheutuvan pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Kokonaistilavuudeltaan enintään 5 m³:n jakelupisteiden ympäristönsuojeluriskejä voidaan parhaiten vähentää huolehtimalla säiliöiden asianmukaisesta varustelusta ja kunnosta. Säiliön varusteilla estetään säiliöiden ylitäyttötapauksia, öljyvahinkoja sekä asiatonta käyttöä. Säiliöissä tulee olla riittävän suuri huoltoluukku, jotta säiliöiden sisäpuolisten syöpymien havainnointi voidaan tehdä säiliön sisäpuolisella tarkastuksella. Säiliön ehjänä pysymisen ja ruostumisen kannalta on perusteltua sijoittaa säiliö kantavalle alustalle sekä irti alustasta. Säiliön törmäysohjeilla voidaan vähentää säiliön puhkeamisvaaraa mahdollisissa törmäystilanteissa. Öljyvuotojen haittojen ehkäisemiseksi on perusteltua määrätä säiliön sijoituspaikan suojaetäisyyksistä ojiin ja vesistöihin.

Jakelupisteen polttonestesäiliötilavuuden kasvaessa yli 5 m³:n polttonesteen varastoinnista ja jakelusta aiheutuva ympäristön pilaumisriski kasvaa, joten ympäristönsuojauksia on kehitettävä edelleen. Ympäristön pilaumisvaaran vähentämiseksi on perusteltua edellyttää säiliön sijoituspaikan ja polttonesteen jakelualueen päällystämistä sekä hulevesien käsittelyä tai polttonesteen jakelupisteen kattamista niin, että hulevesiä ei synny. Hulevedet tulee käsitellä standardoidussa I-luokan öljynerotuksessa (erottimesta poistuvan veden öljypitoisuus maksimissaan 5 mg/l), jos vedet johdetaan ympäristöön, tai II-luokan erotuksessa (erottimesta poistuvan veden öljypitoisuus maksimissaan 100 mg/l), mikäli vedet johdetaan kunnalliseen jätevesiviemäriin. Jakelupisteen katoksen rakennusluvanvaraisuus tulee selvittää rakennusvalvonnalta.

Kun säiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, polttonesteiden varastointi ja jakelusta pohjavesialueen ulkopuolella on tehtävä valtioneuvoston asetuksen 444/2010 mukainen rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli edellä mainittu polttonesteiden varastointi tapahtuu pohjavesialueella, on toimintaan haettava ympäristölupa.

24 § Työmaasäiliöt

Työmaasäiliöistä voi aiheutua samankaltaista pilaantumista kuin kiinteistä polttonesteen jakelupisteistä. Säiliöiden liikuttelu asettaa suojauksille ja säiliöille erityisvaatimuksia. Säiliöiden liikuttelusta johtuen säiliöihin kohdistuu mekaanisia rasituksia, joka tulee huomioida niin, että säiliöt varustetaan kaksoisvaippaseinämin, kiintein valuma-altain tai ne ovat rakenteeltaan polttonestettä sisältävinä liikuteltavia IBC-pakkauksia. Säiliövarusteilla pienennetään ympäristön pilaantumista aiheuttavien vuotojen riskiä. Tankkaus- ja täyttöroiskeiden maaperää pilaavaa vaikutusta vähennetään sijoittamalla säiliö polttonestettä pidättävän pinnoitteen päälle tai muuten estämällä roiskeiden imeytyminen maaperään (esim. imeytysmattoja käyttämällä). Säiliötörmäysten yhteydessä säiliöön voi tulla suurikin vuoto. Tästä johtuen on huolehdittava työmaasäiliön suojaamisesta törmäyksiltä. Öljyvuotojen haittojen ehkäisemiseksi on perusteltua määrätä säiliön sijoituspaikan suojaetäisyyksistä ojiin ja vesistöihin.

25 § Lämmitysöljysäiliöiden sijoittaminen ja käytöstä poistaminen

Vuotavat polttoneste- ja kemikaalisäiliöt aiheuttavat maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaaran. Maanalaisten öljysäiliöiden mahdollisia vuotoja on vaikea havaita. Maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaaran vähentämiseksi uusia säiliöitä ei saa pohjavesialueella sijoittaa maan alle.

Pilaantumisen ehkäisemiseksi on nestemäisten terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien vuodot ympäristöön, maaperään tai vesistöön estettävä riittävin suojatoimin. Säiliöiden vuotoriskin pienentämiseksi uudet säiliöt tulee varustaa valuma-altaalla tai muulla kaksoispidätystekniikalla. Säiliö tulee sijoittaa niin, että se on irti alustasta säiliön syöpmisen estämiseksi, ja säiliö on varustettava ylitäytönestimellä ylitäyttöjen estämiseksi. Jotta säiliön sisäpuolisten syöpmien havainnointi on mahdollista, tulee säiliö varustaa riittävän suurella huoltoluukulla. Ilkivallan ja varkaustapausten estämiseksi säiliöiden tulee olla lukittuja tai asiaton käyttö estetty muuten.

Käytöstä poistetut puhdistamattomat polttoneste- ja kemikaalisäiliöt ovat riski vesistöille, maaperälle ja pohjavedelle. Mahdollinen maaperän pilaantuminen havaitaan helppoiten säiliön poiston yhteydessä. Käytöstäpoistotarkastuksessa säiliö tyhjenetään kaikesta öljystä ja tarkistetaan, että säiliö ei ole vuotanut. Säiliö on poistettava maaperästä, koska se on jätelain mukaan jätettä, joka on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. 1.6.2007 voimaan tulleiden Riihimäen ympäristönsuojelumääräysten mukaan pohjavesi- ja ranta-alueella käytöstä poistetut säiliöt on pitänyt poistaa asianmukaiseen käsittelyyn. Muualla kuin pohjavesi- ja rantavyöhykkeellä sijainneet käytöstä poistetut maanalaiset polttoneste- ja kemikaalisäiliöt on voinut jättää maaperään, mikäli ne on asianmukaisesti puhdistettu ja niiden käyttö estetty. Ennen ympäristönsuojelumääräysten ja määräysten päivityksen voimaantuloa asianmukaisesti hiekalla tai muulla hyväksyttävällä materiaalilla täytettyjä säiliöitä ei edellytetä nostettavaksi. Säiliöistä, joita ei edellytetä nostettavaksi on kuitenkin poistettava ilma- ja täyttöputket, jotta niihin ei vahingossa johdettaisi polttonesteitä tai muita kemikaaleja.

Ympäristönsuojelulain 134 §:n mukaan, jos maahan tai pohjavedeen on päässyt ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttaja välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle.

Vanhat öljysäiliöt voivat sijaita maaperässä sellaisessa paikassa, että niitä on teknisesti tai rakenteellisesti hyvin vaikea poistaa. Poistamisesta voi tällöin aiheutua esimerkiksi kohtuutonta vahinkoa muulle omaisuudelle, jolloin poistamisvelvollisuus saattaa muodostua kohtuuttomaksi. Poikkeusta säiliön poistamisvelvollisuudesta voi hakea ympäristönsuojeluviranomaiselta. Hakemus tulee perustella huolellisesti ja siinä tulee olla asemapiirros säiliön sijainnista kiinteistöllä. Ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee poikkeuksen myöntämistä tapauskohtaisesti.

Vastuu säiliöstä siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle, joten hänelle on annettava siitä tieto.

26 § Säiliöiden tarkastus ja pinnoitus

Maanalaisiksi säiliöiksi luetaan tässä säiliöt, joiden yläosa on sijoitettu ympäröivän luonnollisen maanpintatason alapuolelle.

Maanalaisten öljysäiliöiden tarkastamisesta on määrätty kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä (344/1983). Mainittu päätös koskee vain tärkeillä pohjavesialueilla olevien maanalaisten öljysäiliöiden tarkastamista. Päätös ei koske kaksoisvaippasäiliöitä tai niihin verrattavia säiliöitä, joissa on vuodonilmaisujärjestelmä eikä suoja-altaissa olevia maanalaisia säiliöitä, joissa on hälyttävä vuodonilmaisujärjestelmä. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökseen (344/1983), jonka mukaan tärkeillä pohjavesialueilla sijaitsevat maanalaiset poltto- ja dieselöljysäiliöt tulee tarkastaa 10 vuoden kuluessa asennuksesta ja tämän jälkeen säiliön kuntoluokan mukaan 2-10 vuoden välein. Säiliön haltijan tai omistajan on tarkastutettava maanalainen öljysäiliö siten kuin päätöksessä edellytetään. Tarkastuksen saa suorittaa vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) päteväksi arvioima tarkastaja. Vaarallisia kemikaaleja varastoidaan myös painelaitteiksi luettavissa säiliöissä, joiden tarkastuksista määrätään kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksessä painelaiteturvallisuudesta (953/1999).

Ympäristönsuojelulain maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellon perusteella on laajennettu edellä mainitun päätöksen velvoitetta kuntotarkastaa myös pohjavesialueen ulkopuoliset maanalaiset säiliöt sekä kaikki maanpäälliset öljylämmitys- ja polttonestesäiliöt. Nykytilanteeseen verrattuna tarkastusvelvollisuus laajenee koskemaan myös pohjavesialueiden ja rantavyöhykkeen ulkopuolisia maanpäällisiä säiliöitä. Määräyksellä vähennetään maaperän ja pohjaveden pilaantumistapauksia. Määräys perustuu myös ympäristönsuojelulain ennaltavarautumis- sekä selvilläolovelvollisuuksiin, joiden mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja -riskeistä.

Maanalaiset polttoneste- ja kemikaalisäiliöt ovat varsinkin ikääntyessään usein ympäristöriski, koska niiden mahdollisia vuotoja on vaikea havaita. Vuotaessaan maanalaiset polttoneste- ja kemikaalisäiliöt aiheuttavat maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisvaaran.

Huonokuntoiset maanpäälliset öljy-, vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden säiliöt tai muut kuin edellä esitetyn KTM:n päätöksen tarkoittamat maanalaiset kemikaalisäiliöt voivat rikkoutuessaan ja vuotaessaan aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Säännöllisellä säiliöiden ja niihin liittyvien varusteiden tarkastamisella voidaan ennaltaehkäistä onnettomuuksia, jotka ovat seurausta laitteistojen huonosta kunnosta ja kulumisesta. Vuotavan säiliön aiheuttama ympäristön pilaantumisriski on merkittävä, joten tarkastuksen on oltava luotettava. Tarkastusvelvoite koskee kaikkia säiliömateriaaleja, kuten terästä, muovia ja lasikuitua.

Säiliön valuma-altaan tulee olla tiivis, jotta sillä voidaan estää ympäristön pilaantuminen vuodon tapahtuessa. Tästä johtuen myös valuma-altaan tiiveys tulee tarkastaa kuntotarkastuksen yhteydessä.

Säiliön pinnoituksen jälkeen säiliövaipan kuntoa ei voi enää luotettavasti tarkastaa, eikä siten säiliön luokitusta ja luokitukseseen perustuvaa tarkastusväliä määrittää. Pinnoitettu säiliö muodostaa maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskin, koska sen teräsvaipan kuntoa ei voi luotettavasti valvoa.

Valvontaviranomainen tarvitsee määräyksessä mainittuja tietoja valvontaa varten. Öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksia, uusien säiliöiden asentamista ja vanhojen säiliöiden poistamista koskevat tositteet on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

27 § Suolan käytön rajoitukset

Pohjavesialueella sijaitsevat suolavarastot on suojattava, jotta pohjaveden pilaantuminen voidaan ehkäistä.

7. LUKU MAALÄMPÖJÄRJESTELMÄT

28 § Maalämpöjärjestelmän rakentaminen ja sijoittaminen

Maalämpökaivon riskit liittyvät porauskaluston öljyvuotoihin, lämmönsiirtoaineiden ja pintavesien pääsyyn kaivon kautta pohjaveteen sekä kaivon poraamisen aiheuttamiin muutoksiin pohjaveden virtausolosuhteissa. YSL 17 §:n mukaan pohjaveden pilaaminen sekä pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on kielletty.

Maalämpöpumpuissa saatetaan käyttää nesteitä, joiden ominaisuuksia tai riskejä pohjavedelle ei riittävästi tunneta. Suunniteltaessa maalämmön käyttöä kiinteistön lämmitysmuotona on etukäteen varmistettava käytettävän nesteen haitattomuudesta. Lämmönkeruuputkiston tiiveyden varmistamiseksi on määrätty tehtäväksi putkiston koeponnistus, koska putkistoon voi tulla vaurioita asennuksen yhteydessä. Turva- ja seurantalaitteiden asentamisvelvoitteen myötä voidaan havaita järjestelmän vuodot.

Maalämmön hyödyntäminen (energiakaivo, maapiiri) lämmitysjärjestelmänä vaatii rakennusvalvontaviranomaisen luvan sekä uudisrakentamisessa että lämmitysjärjestelmän vaihdoksessa (ks. rakennusjärjestys).

Yhteiskunnan vedenottamoinen veden laadun varmistamiseksi on määrätty maalämpöjärjestelmään kuuluvan energiakaivon ja lämmönkeruupiirin sekä vedenottamon välisestä suojaetäisyydestä. Lämmönkeruupiirin rakentamisesta pohjaveden muodostumisalueella saattaa aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa hyvin huokoisessa pohjaveden muodostumisalueen maaperässä. Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon 25.4.2014 (HAMELY/110/07.00/2014) mukaan Herjoen vedenottamon lähialueelle ei tule rakentaa maalämpökaivoja ja muualla Herjoen pohjavesialueella lämpökaivohankkeilta tulee edellyttää vesilain mukaista lupaa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää pohjavesialuieden rajaukset ja arvioi vaikutuksia pohjavesialueilla, täten se voi myös arvioida luvan tarpeen tapauskohtaisesti. Pilaantunut maa tai pohjavesi sekä niiden puhdistustarve saattavat estää energiakaivon tai lämmönkeruupiirin rakentamisen.

8. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

29 § Poikkeaminen ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristönsuojelulain 202 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein. Kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi on viranomaiselle annettava mahdollisuus myöntää yksittäistapauksessa poikkeus näistä määräyksistä erityisen syyn niin vaatiessa.

Lupaa poikkeamiseen tulee hakea kirjallisesti ja sitä koskeva asia tulee käsitellä hallintomenettelyä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräykset on annettu 1 §:n mukaisesti ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, joten poikkeamislupa voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että kiinteistön haltija, toiminnan harjoittaja tai tapahtuman järjestäjä kykenee näistä määräyksistä poikkeavalla muulla hyväksyttävällä tavalla estämään toiminnasta tai tapahtumasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen.

30 § Ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen tai laiminlyönnin seuraamukset

Tarkoituksena on selvittää ympäristönsuojelumääräysten rikkomisen seuraamuksia viittauksella ympäristönsuojelulain asianomaisiin säännöksiin.

Ympäristönsuojelulain 18 luvussa on säännökset valvonnasta ja hallintopakosta. Ympäristönsuojelumääräysten rikkomistilanteessa voi valvontaviranominen kieltää jatkamasta tai toistamasta määräyksen vastaista menettelyä tai määrätä täyttämään muulla tavalla velvollisuutensa. Määräyksen tehosteeksi voidaan käyttää pakkokeinoja. Rangaistuksesta säädetään rikoslain 48 luvussa sekä ympäristönsuojelulain 225 §:ssä.

31 § Ympäristönsuojelumääräysten voimaantulo

Määräysten hyväksymistä koskeva päätös annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava ympäristönsuojelumääräysten voimaantulosta. Hyväksymistä ja voimaantuloa koskevat kuulutukset voidaan yhdistää.

Määräykset kumoavat Riihimäen kaupungin aiemmat ympäristönsuojelumääräykset.